

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 22.02.2023

Sak nr: 14/23

Dokument: 23/12 - 2

Arkiv: F- 587

Søknad om fritidsfeste på seter, feste nr. 587

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev mottatt 14.02.2023 fra Johannes P. Lysbakken.
- Kart over eiendommene

Bakgrunn:

Johannes P. Lysbakken er eier av Slettmoen gnr. 20 bnr. 1 i Øyer. Til eiendommen ligger seter på Sjøsetra med feste nr. 587.

Siste år med dyr på garden var ca. 1995, og garden er nå oppdelt slik at fjellstyret må vurdere retten til allmenningsbruk. Lysbakken er informert om saken i møte med fjellstyrets nestleder og daglig leder, og søker i brev mottatt 14.02.2023 om fritidsfeste på setra.

Vurdering:

Retten til allmenningsbruk ligger til den enkelte gård i ”*bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett*”, jfr fjellova § 2. Retten til allmenningsbruk omfatter rett til seter. Slettmoen gbnr. 20/1 har hatt rett til allmenningsbruk i Øyer statsallmenning.

Betingelsen for å få fritidsfeste på seterhus er at gardsbruket opphører å eksistere, og mister sin rett til allmenningsbruk, jf. seterforskriftens § 16. Betingelsene for at et gardsbruk mister sin rett til allmenningsbruk går fram av fjellovas § 2 2. ledd:

Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

I dette tilfellet er det bestemmelsene i 2. setning som kommer til anvendelse; - *Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining.*

Loven gir ingen eksakte svar på hvor mye av en eiendom som må selges unna før den «*ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining*». Tvister om dette skal avgjøres ved skjønn. Lov om bygdeallmenning gir noe mer detaljerte føringer, hvor det heter i § 2-1: *Med jordbrukseiendommer forstås eiendommer som etter dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk har karakter av jordbruk.* Denne loven gjelder ikke statsallmenning, men siden det er allmenningsrettslige prinsipp som ligger til grunn, og samme problemstillinger, er det naturlig å merke seg lovteksten.

Slettmoen gbnr. 20/1 omfatter i følge NIBIO gårdskart 2,6 daa bebygd areal. Saksbehandler vurderer det slik at Slettmoen etter *dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk* ikke har karakter av å være en jordbrukseiendom, og har opphørt å eksistere som gardsbruk med allmenningsrett. Betingelsene for å opprette festekontrakt på seterhusene er dermed til stede.

Når betingelsene er til stede, gir seterforskriften følgende alternativ (§ 16):

- a) at setra skal visast ut til eigedom i drift som treng seter, jf. § 6 og § 7, eller
- b) at den tidlegare seterbrukaren må søkje Statskog SF om feste av tomt for seterhusa til fritidsformål, eller
- c) at seterbrukaren fjernar husa om verken overføring eller oppretting av festekontrakt er aktuelt.

Fjellstyret er ikke kjent med at det er landbrukseiendommer i drift med bruksrett i Øyer statsallmenning som trenger seter, og som ikke har seter fra før.

Å etablere fritidsfester i seterområdene er ikke uten videre problemfritt. Fjellstyret har tidligere vedtatt at seterområdene bør forvaltes slik at de holdes intakt, og at setrene en gang i fremtiden skal kunne tas i bruk igjen. På Sjøsetra er det tidligere fradelt flere setre, som har fått fritidsfester. Setra til Slettmoen ligger for seg selv, og en kan ikke se at det er noen spesielle utfordringer ved å opprette fritidsfeste.

Setra består av en teig, med bebyggelsen og ei seterlykkje. Totalt er det oppgitt 8,5 daa dyrka jord, 6,5 daa innmarksbeite og 0,6 daa annet markslag rundt seterhusene.

Bygningsmassen består av eldhus, fjøs og en låve. Sistnevnte står nederst på seterlykkja. Eldhuset er nylig renoverert, mens fjøset i dag brukes som uthus. Lysbakken ønsker at fjøset innlemmes i et fritidsfeste, og det søkes om en fortsatt inngjerding av eldhuset og fjøset. Til det er å si at det i tilfeller der Statskog ev. gir tillatelse til inngjerding, omfatter det normalt 1 daa. Hvorvidt husene skal forbli inngjerdet, bør bli gjenstand for en egen vurdering etter befaring.

Fjellstyret må vurdere den videre bruken av jorda på setra. Den nederste delen av utvist areal er myrlendt og ikke lenger i bruk. I dag er ca. halvparten av det utviste området inngjerdet, med 4,5 daa dyrket jord og ca. 4,5 daa innmarksbeite. Jorda har bakover i tid blitt brukt av flere andre brukere, uten noen leieavtale. Seterlykkja ble pløyd og tilsådd av Lysbakken i fjor, og er slik sett egnet for utvisning til andre med behov.

Til Slettmoen ligger også to dyrkingsparseller med feste nr. 616 og 617, langs Lie/Hornsjøvegen. Disse har vært brukt av annen bruker i alle fall i 15 år, etter muntlig avtale. Disse er følgelig falt i det fri, uavhengig av status for eiendommen Slettmoen. Parsellene bør lyses ut på nytt.

Forslag til vedtak:

1. Fjellstyret slår fast at Slettmoen gnr. 20 bnr. 1 «*ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining*» iht. fjellovens § 2, og ikke lenger er et gardsbruk med rett til allmenningsbruk. Setra har falt i det fri.
2. Fjellstyret tilrår overfor Statskog at det opprettes festekontrakt på seterhusene til fritidsformål, jf. seterforskriftens § 16 b. Festekontrakta må inneholde særvilkår om at husene skal beholde sitt seterpreg, både i form og farge, jf. seterforskriftens § 17.
3. Opprettelse av festekontrakt er en bruksendring som krever godkjenning fra kommunen.

4. En ev. fortsatt inngjerding av husene – og plassering av gjerde – avgjøres av Fjellstyret og Statskog i egen befarings.
5. Dyrka mark og beiteareal på setra lyses ut. Låven skal følge med til ny bruker ved utvisningen, eller fjernes av nåværende eier. Dersom arealene ikke blir vist ut til ny bruker, skal både låven og gjerdene rundt seterlykkja fjernes av nåværende eier innen en frist satt av fjellstyret.
6. Fjellstyret slår fast at dyrkingsparseller med feste nr. 616 og 617 ikke har vært brukt ut fra Slettmoen gnr. 20 bnr. 1 på mer enn fem år, og dermed er falt i det fri, jf. fjelloven § 22. Parsellene lyses ut. Dersom arealene ikke blir vist ut til ny bruker skal gjerdene rundt parsellene fjernes av nåværende eier innen en frist satt av fjellstyret.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må framsettes skriftlig, og sendes Øyer fjellstyre, Kongsvegen 1646, 2635 Tretten. Klagen må være begrunnet, og den må angi de endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Behandling i fjellstyret:

Anne Braastad Lie ba om å få vurdert sin habilitet, da hennes ektemann leier de to dyrkingsparsellene med feste nr. 616 og 617. Lie forlot møtet. Svein Løken overtok ledelsen av møtet, og med henvisning til forvaltningsloven § 6, 2. ledd, særegne forhold, foreslo han å erklære Lie for inhabil. Et enstemmig fjellstyre erklærte Lie som inhabil. Vara Steinar Grimsrud tiltrådte i behandlingen av saken.

Fjellstyret ønsker å lyse ut flere parseller samtidig, og foreslo å ta inn et punkt der det bes om at administrasjonen undersøker muligheten for å lyse ut parsellene og seterlykkja før vedtaket er gyldig.

Vedtaket, enstemmig:

1. Fjellstyret slår fast at Slettmoen gnr. 20 bnr. 1 «*ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining*» iht. fjellovens § 2, og ikke lenger er et gardsbruk med rett til allmenningsbruk. Setra har falt i det fri.
2. Fjellstyret tilrår overfor Statskog at det opprettes festekontrakt på seterhusene til fritidsformål, jf. seterforskriftens § 16 b. Festekontrakta må inneholde særtilkåring om at husene skal beholde sitt seterpreg, både i form og farge, jf. seterforskriftens § 17.
3. Opprettelse av festekontrakt er en bruksendring som krever godkjenning fra kommunen.
4. En ev. fortsatt inngjerding av husene – og plassering av gjerde – avgjøres av Fjellstyret og Statskog i egen befarings.
5. Dyrka mark og beiteareal på setra lyses ut. Låven skal følge med til ny bruker ved utvisningen, eller fjernes av nåværende eier. Dersom arealene ikke blir vist ut til ny bruker, skal både låven og gjerdene rundt seterlykkja fjernes av nåværende eier innen en frist satt av fjellstyret.

6. Fjellstyret slår fast at dyrkingsparseller med feste nr. 616 og 617 ikke har vært brukt ut fra Slettmoen gnr. 20 bnr. 1 på mer enn fem år, og dermed er falt i det fri, jf. fjelloven § 22. Parsellene lyses ut. Dersom arealene ikke blir vist ut til ny bruker skal gjerdene rundt parsellene fjernes av nåværende eier innen en frist satt av fjellstyret.
7. Administrasjonen bes undersøke muligheten for å lyse ut parsellen før fjellstyrevedtaket er gyldig, jf. fjelloven § 10, 3. ledd.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må framsettes skriftlig, og sendes Øyer fjellstyre, Kongsvegen 1646, 2635 Tretten. Klagen må være begrunnet, og den må angi de endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Johannes P. Lysbakken

Asbjørn Lie

Statskog SF